

ELŐFIZETÉSI ÁRAR:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre — 16 kor.
 Negyedévre — 4 „
 Helyben háshoz fordva:
 Egész évre — 20 kor.
 Negyedévre — 5 „
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre — 24 kor.
 Negyedévre — 6 „

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétől és
 Szombat utáni napok kivételével.
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 2.
 A szerkesztőség kőszírok visszatérítését
 vagy megőrzését nem vállalja.
 Előzetesek és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.
 Helyi árak 3 fillér.

NAGYVÁRAD, július 20.

A vármegye.

A szerencsésen véget ért szabadelvű-
 párti uralomnak egyik fájdalmas pontját
 képezte a vármegyei autonomia; minden
 áron az államosítás flastromát akarta
 ráragasztani. Addig-addig dongta a nem-
 zet fülebe, milyen szükséges az álla-
 mosítás, míg sokan végre is eihették.

Tagadhatatlan dolog volt is rá némi
 alap. A mi vármegyei önkormányzatunk
 élén törvény szerint az alispán, valóság-
 ban azonban Pató Pál állott. Egy-egy
 árvaszéki dolog — hogy a legközelebb-
 érőt emlitem — képes az ember min-
 den megmaradt hajaszálát megőszíteni
 ma is, hát még azelőtt milyen lehetett
 az eljárás! Innen a közmondás a mat-
 huzsálemi kort ért árvákról, akik va-
 gyona még mindig árvaszéki kezelés
 alatt állott, mert a vármegye még mindig
 az előző restanciáknál tartott.

Ma is sok a panasz, hogy a vár-
 megye egyáltalán nem felel meg a gyors
 lábbon haladó modern kor szellemének.
 És mikor azt látja az ember, mekkorát
 emelkedett a magyar igazságszolgáltatás,
 amióta elvették a megyéktől s kineve-
 zett bírakra bízták, hát bizony nem le-
 het csodálni, ha az összehasonlítás nyo-
 mán önkéntelenül is az a gondolat tá-
 mad az emberben: ha az alispánt és

alantosait a király vagy a miniszter ne-
 vezné ki, a vármegye is éppen olyan
 dicséreteket vivna ki, mint a királyi
 bíróságok.

Ennek a felfogásnak véglegesen be-
 fűtyölt a nemrég kinevezett Kristóffy-éra.

A közigazgatás sohasem vonatkoz-
 hatik el annyira a politikától és soha-
 sem vonulhat olyan ideális gondolatvi-
 lágba, mint az igazságszolgáltatás. És
 ha a vármegye különbözik a bíróságtól,
 akkor a kettőnek a kiválósága sem füg-
 get ugyanazon feltételektől.

A politizáló vármegye nem hozható
 olyan függésbe a kormánytól, mint a
 nem politizáló bíróság, mert különben a
 vármegye egyszerűen mindenkori kor-
 mány kezébe meghosszabbítása volna s
 a kormánynak esetleg hazafiatlan ökle
 képes volna minden független gondolat
 születése percében agyonütni.

A nemrég elmúlt korszak adta meg
 a szomorú bizonyítást, hogy magyar
 ember mindig akad, aki a trón mellett
 sem áll nemzete ellen törni. Ily kör-
 ülmények között a vármegyében nem-
 csak közigazgatási, hanem olyan köze-
 get is kell látnunk, amely a felülről jött
 nemzetellenes irányzatnak ellene tud sze-
 gülni.

Az a körülmény, hogy a mostani kor-
 mány csak ideiglenes, átmeneti s hogy
 utána esetleg új erővel törhet ki a harc,
 ez a körülmény kötelességévé teszi a
 kormánynak, hogy a vármegye ellent-

álló képességét minél jobban fokozza.
 Készülnünk kell újabb küzdelemre.

Ez a készülés két irányban történ-
 hetik.

Mindenek előtt ki kell venni a kor-
 mány kezéből azokat a fegyvereket, a
 melyeket az önkormányzat ellen fordít-
 hat. Ki kell zárni annak lehetőségét is,
 hogy alkotmányellenes célzattal a tör-
 vényhatóságok nyakára királyi vagy kor-
 mánybiztosokat küldjenek. Ki kell kü-
 szöbölteni a főispánnak esetleges rendki-
 vüli jogkörét is, mindazonáltal megadni
 minden eszközt, amellyel az állambontó
 eszmék propagálói ártalmatlanná le-
 het tenni.

A főispáni állás teljes megszüntetése
 egyelőre azért nem lehetséges, mert a
 nemzeti régi vármegyéket főispáni erős
 kéz nélkül egyszerűen átengedni az izga-
 tóknak nem lehet.

A vármegyék erejét is fokozni kell
 akként, hogy anyagilag a kormány ke-
 gyétől függetlenek legyenek.

Egy gondolat azonban még mindig
 fennmarad; ez az, hogy a vármegyei
 tisztviselők képzettsége és buzgalma egy
 színvonalra emeltessék az államiakéval.
 Sokat tenne természetesen itt a kvalifi-
 káció emelése, de a feladat legnagyobb
 részét a vármegyei tisztviselőknek maguk-
 tól kell megoldani. S hisszük, úgy is lesz.
 Akik erősek voltak a kemény ütközetek-
 ben, még erősebbek lesznek a békés
 munkában, a haladásban.

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Assarkadon. Assyria királya.

Irta: Tolstoj Leó.

Assarkadon, Assyria királya, meghódította
 Lahiliát király birodalmát; városait elpusztította,
 felgyújtotta, a lakosságot szétszórta, sokat a
 nép vezérei közül kivégeztetett, másokat szé-
 gyenfához kötöttet, Lahilia király magát elfo-
 gatta és egy vaskalitikába záratta mint egy
 vadállatot.

Éjszaka Assarkadon király nyugágyán fekve
 éppen arról álmodott, hogy micsoda válogatott
 kincseskál öllesse meg Lahilia királyt, mikor
 egyszerre valami neszt hallott, s mikor szeméit
 fölvetette, egy jóságos tekintetű aggastyánt látott
 maga előtt állani.

— Meg akarod öletni Lahiliát? — kérdezte
 az aggastyán.

— Igen, — felelt a király — de még nem
 tudom, hogy milyen halálnemet válasszak neki.

— Hiszen te magad vagy Lahilia, — veté
 ellen az ismeretlen öreg — hát hogyan akar-
 hatod te önmagadat megöletni?

— Mit mondasz? Ah, az nem igaz! — felelt
 Assarkadon — én én vagyok — Lahilia
 Lahilia.

— De te és Lahilia egy és ugyanaz vagy-
 tok, — mondta az öreg — te azt csak úgy
 képzeled, hogy nem vagy Lahilia.

— Hogy érted ezt? — kérdezte Assar-
 kadon. — Hiszen én itt fekszem puha nyugá-

gyamon, engedelmes rabszolgáktól környékezve,
 Lahilia pedig ott virraszt ketrecében, mint egy
 állat és remegő szívvvel várja a holnapi napot,
 amikor én komodom fejére a halálos ítéletet.
 Hát hogyan lehetnék én véle egy és ugyanaz
 a személy?

— És mégis úgy van.

— Ezt nem értem.

— Igen, mert most azt hiszem, hogy csak
 ámitasz.

— Nos jöjj hát! — telet az öreg, egy, a
 közömben álló kömedencére mutatva.

Assarkadon fökelt nyugágyáról és odalépett
 a medencéhez.

— Allj a medence középerél!

A király úgy tett, ahogy az öreg paran-
 csolta.

— Lásd, — mondta most az aggastyán
 egy a kis korsót véve kezébe. — Ha én most
 ezt a kevés vizet a fejedre öntöm, te abban a
 pillanatban alámerülsz.

Assarkadon király hitetlenül rázta a fejét,
 mikor azonban az öreg a korsó tartalmát a
 fejére önté, abban a pillanatban elmerült és
 amint feje a vízben alábukott, egyszerre úgy
 érezte, hogy nem Assarkadon, hanem a szeren-
 csétlen Lahilia.

Látományai ott kezdődtek, hogy látta ön-
 magát egy diszes nyugágyon pihenni és mel-
 lette egy gyönyörűséges nő ült, aki finom, kis
 kezét vállára téve, így szólt hozzá gyöngéden,
 ezüstcsengésű bhangon:

— Drága férjem, Lahilia; kell föl. A feje-
 delmek és népek előkelői várnak reád palotád

nagy csarnokában. Öltsd fel ruháidat és menj
 át hozzájuk, akik alázattal várják jöttödet.

Assarkadon elhagyta nyughelyét és egész
 természetesen találta, hogy ő Lahilia és nem
 Assarkadon. Sőt éppen azon csodálkozott, hogy
 ezt előbb nem tudta.

Gondolkodás nélkül látott az öltözködés-
 hez, aztán lement a nagy csarnokba, ahol vazal-
 us fejedelmek és népe előkelői vártak reá.

A fejedelmek mély meghajtással üdvözöl-
 ték urakat, Lahiliát s míg ő trónszékén foglalt
 helyet, azok állva maradtak előtte félénk tisz-
 telettel.

Ezután előlépett soraikból egy hosszú, hó-
 fehér szakállu agg fejedelem és elmondta neki,
 hogy Assarkadon, az assziriák kegyetlen szí-
 vedelme, olyan súlyosan sanyargatja a szom-
 szédos népeket, hogy azt már nem lehet többé
 tovább tűrni és fejedelemtársai nevében kérte
 Lahiliát, hogy szálljon hadba Assarkadon ellen.

Assarkadon, aki abban pillanatban Lahilia-
 nak érezte magát, nem akart ebbe beleegyezni
 és úgy határozott, hogy előre csak követeket
 küld Assarkadonhoz, akik megintsék a kegyet-
 lenkedő zsarnokot. Mindjárt ki is választotta a
 fejedelmek közül a követeket. A legtisztelre-
 méltóbb aggastyánokat küldte iznetével Assar-
 kadonhoz s mikor a követek elvonultak, maga
 rendes foglalkozásához látott, végezte uralkodói
 kötelességeit.

A követek egy hónapig voltak oda és
 szörnyű volt az, ahogy visszatértek Assarkadon
 udvarából. Mindeniknek le volt vágva az orra
 meg a füle. Izenetet is hoztak megcsufítójuktól,

Uj államtitkárok. Tóth János, a képviselőház derék háznagya a közel jövőben kultuszminiszteri politikai államtitkár lesz. Ennek az állásnak betöltését már rég óta hozták kapcsolatba az ő személyével, mint akihez Apponyi miniszter határozottan ragaszkodik. Most azonban kinevezése határozott formában lép előtérbe. Kinevezésével megürül a képviselőház háznagyi hivatala, melyre *Leszkay Gyula* és *Putnoky Mór* képviselőknek van legtöbb kilátásuk.

A belügyminiszteri adminisztratív államtitkárságra *Gaál Sándor* függetlenségi képviselő van kiszemelve.

A nagykovácsi mandátum. *Barabás Béla*, mint fővárosi tudósítónk jelenti, nem fogadta el Nagykovács város képviselőjelöltségét. Maga helyett *Tomori Jenő*t ajánlotta a nagykovácsiek küldöttségének, mely őt a képviselőjelöltséggel megkínálta. A nagykovácsi függetlenségi párt most *Tomori Jenő* jelöltsége mellett toglalt állást.

A szerb vámkonfliktus. Hir szerint *Pasics* mieiszterelnöknek az a terve, hogy a szkupstina ülészakának befejeztével nyári tartózkodásra Abbáziába megy, ahonnan Bécsbe utazik, hogy a vámkonfliktus megszüntetése tárgyában személyesen interveniáljon. Feltéve, hogy az addig meg nem szűnik.

Megürült kerület. Sebess Dénes kinevezése folytán a marosvásárhelyi választókerületnek a képviselő lemondása következtében nincsen képviselője. A marosvásárhelyi függetlenségi párt *Szakács Pétert*, vagy *Fenyvessy Somát* óhajta jelöltül megnyerni.

Képviselők párbaja. Horváth József országgyűlési képviselő provokáltatta ma Szikcsák Ferenc tót nemzetiségi képviselőt, mert közbeszólásában hazugságnak mondta a beszédekben előadottakat.

a kegyetlen Assarkadontól. Azt izente a zsarnok ötelt kevélységében, hogy ha Lahilia azonnal nem küld hűbéradót számára és hogy ha haladéktalanul nem jön személyesen hódolni udvarába, akkor ő megy el hozzá hadaival és ugy bánik el vele, mint köveivel.

Erre az üzenetre aztán mégis összegyűjté hadait Lahilia és rajta ütött velük Assarkadon zsoldoscsapataim. Lahilia harcászai hősmódra küzdöttek, de a hadiszerencse nem kísérte fegyvereiket. Assarkadon seregei szétszórták Lahilia harcos csapatait: vezéreit elfogták és kivégezték, sőt maga Lahilia is kegyetlen ellenfele hatalmába került, aki egy vasketrecbe záratta őt.

A fogolylyá lett Lahilia sokat szenvedett; de sem az éhség kinja, sem pedig sebeinek égő forrósága nem gyötörte őt olyan keservesen, mint a szegény és a tehetetlen harag. Végre megnyugodott; és keményen elhatározta magában, hogy érzéketlen lesz. Semmi kin, semmi fájdalom nem fogja lelke keménységét meglágyítani, ne legyen meg Assarkadonnak az az öröme, hogy gyöngének lássa Lahiliát.

Husz napig sanyalódott Lahilia a vasketrecben és ezen idő alatt látta legjobb barátait és derék vezéreit kinhalni a bitón. Látta szép, szerelmes feleségét durva rabszolgák buja karjaiban és nem tudott megindulást mutatni.

Végre rákerült a sor és mikor hóhérai megragadták, eszmélni kezdett, egész szerencsétlensége észére jutott, de ugyanakkor a kétség is feltámadt benne.

— Éh, ez nem lehet! — gondolta magában; — hiszen mindez csak álom. Én nem va-

Felfüggesztett polgármester. Zalaegerszeg város törvényhatósági bizottsága hivatalától felfüggesztette *Várhidy Lajos* polgármestert, mert a darabant kormány kinevezte, kormánybiztos elé kiment megérkezésekor a vasúthoz tisztelegni. Várhidynek az is büne hogy a villamos világítás bevezetésekor a városra szerfölött káros szerződést kötött a budapesti Ganz-céggel.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, jul. 20.

Kapva-kaptak a nemzetiségi képviselők Andrásynak a főispáni állásokra vonatkozó megjegyzéseinek és a belügyi tárca költségvetésének mai folytatólagos tárgyalásán hárman is szemére vetették Andrásynak, hogy a főispáni uralmat a nemzetiségi miatt tartja fenn. Andrassy talpraesetten felelt meg a szemrehányásokra. Lengyel Zoltán a fővárosi rendőrség dolgát bolygatta, de a belügyminiszter megfelelt neki is. A belügyminiszteri tárca költségvetését aztán elfogadták. Következett a földmívelésügyi tárca költségvetése, melyet *Thorotzkay* előadó ajánlott elfogadásra.

Achim András otromba felszólalásában nem kevesebbet kívánt, mint a nagybirtokok állami kisajátítását és felosztását a nép között. Erről határozati javaslatot is nyújtott be. *Achimnak Karácsonyi Sándor* válaszolt. Utolsó szónoka az ülésnek, *Vajda Sándor*, imponáló figyelmetlenség között teljes óra hosszáig beszélt.

Részletes tudósításunk az ülés lefolyásáról a következő:

Elnök: *Justh Gyula*.

Bemutatja *Óváry Ferenc* újonnan megválasztott képviselő megbízólevelét.

Holló Lajos: Polit Mihályt végleg igazolt képviselőnek jelenti ki.

gyok Lahilia, hanem Assarkadon és most palotában, nyugágyamon pihennek . . .

Erőlködni kezdett, szabadalni akart a rettenetes vízióktól és végre csakugyan sikerült felébrednie.

— Ah milyen jó most! — sóhajtott szemét fölvetve, — milyen sokáig tartott ez a retentő álom!

Az aggastyán azonban még mindig ott állott előtte is így szólt:

— Sokáig tartott? — Nem; te tévedsz. Nézz ide. A korszóból még ki sem folyhatott minden csöpp, hiszen félig telve van még. Az egész csak egy pillanatig tartott. Megérted most már, hogy az élet egy nagy közös drágaság? A tied közös a Lahiliáéval és azoknak a derék harcosoknak életével, akiket elpusztítottál.

Assarkadon megrendülve hallgatott.

Te azt hitted, — mondotta az öreg — hogy csak te benned van olyan becses élet, amelyik jó és édes, pedig az élet közös. Mindenki egyforma, még a lelketlen állaté is. Az élet az egyetlen létező igazi valami, minden más csak látszat, csak jelenség! . . .

Ezek utána szavak után eltűnt az agg és Assarkadon igazán fölébredt.

Assarkadon lelkében nagy elhatározás támadt e tanulság után, és másnap reggel kegyelmet adott minden fogolynak, megjutalmazá és elbocsátá Lahiliát feleségével és háza népével együtt. Aztán magához hívatta fiát és átadta neki az uralkodást, maga pedig elment a pusztába elmélkedni a mulandóság és az élet fölött.

Sok év múlva megerősödött hitében és haláláig járta a világot, a jóra és nemesre oktatva az embereket . . .

A belügyi költségvetés.

Horvát József: A vármegyei pénztárak visszaállítását kéri.

Hodszsá Milán: Andrassy tegnapi beszédére válaszol. Nem helyesli beszédének azt a részét, melyben kijelenti, hogy a főispáni uralmat fenntartja a nemzetiségi miatt. Kijelenti, hogy azért megvédi magukat, ha két főispánt állítanak is fel egy megyében. A főispáni tételt nem szavazza meg.

Rakovszky István: Igazat ad Hodszsának, hogy a főispáni állás nem való egy művelt, kifejldött államnak, de a tételt megszavazza, mert jelenleg nagy szükség van a főispánokra, még pedig a nemzetiségi miatt, akiket a főispánok tartanak féken.

Horvát József: A főispánok visszaszár helyzetéről beszél, akik kénytelenek a kormány rendeleteit végrehajtani, mert ez okból önként lemondanak, elvesztik nyugdíjaikat. Vádolja Szikcsák képviselőt, aki *Kristóffy* ajánlata folytán pénzt kapott.

Szikcsák Ferenc: Személyes bosszúnak mondja Horvát vádjait. O nem fogadott el pénzt senkitől, igaz, hogy egy lap részére pénzt szedett össze . . .

Simkó József: Honan szedte?

Felkiáltások: *Kristóffy*tól kapta! Vele cimborált!

Szikcsák Ferenc: Újból kijelenti, hogy az ő ellene felhozott vádak mind hamisak.

Bredicsán Coriolán: Kárhóztatja Andrassy szavait, aki a főispánokat éppen a nemzetiségi miatt akarja megtartani.

Felkiáltások: Jól teszi!

Bredicsán: Azt mondja, hogy csak a magyarnak van csak privilégiuma az országban. Az alispán és a főispán ez a kétféjű sas nagyon káros a közigazgatásra. A kormány és a többség azt mondja, hogy a nemzetiségi megfékezésére szolgálnak a főispánok. Hát töröljék el legalább a magyar vármegyékben. Nagyon sajnálják azt a születési hibát, hogy nemzetiségieknek születtek.

Felkiáltások: Azt rosszul is tették. (Derültség.)

Bredicsán Coriolán: Hangoztatja, hogy a románok hű hazafiak voltak. Példa rá a szabadságharc, amikor ők a magyarok mellett harcoltak. A magyarnak joga van nyelvét fejleszteni, de nincs joga ezért az ő nyelvüket megszorítani. Reméli, hogy eljön nemsokára az az idő, midőn egyenlő lesz mindenki ebben a házában. A tételt nem szavazza meg.

Andrassy Gyula gróf belügyminiszter: Azt mondja, hogy félreértették őt. Nem azt mondta, hogy a főispániállás rossz, hanem hogy talán megszüntethető. A főispán nem rendőri közeg. Nem a főispán zárja be az izgatokat. A főispán egyszerűen a polgárok egyenlőségét védi a nemzetiségi törekvéseivel szemben. (Taps, éljenzés.)

Lengyel Zoltán: A fővárosi rendőrségről beszél. Kérde ki legyen a rendőrség feje. Boda-e vagy más? A szellem ne legyen a régi. Azt mondja, hogy a mai rendszer mellett a bűnösöket futni engedik, politikai meggyőződésükért pedig üldözik az embereket. Kéri a belügyminisztert, hogy orvosolja a rendőrségi bajokat, mert ennél fontosabb ügy nincs a belügyminiszteriumban.

Andrassy Gyula gróf belügyminiszter: Kijelenti, hogy egyedül ő felelős a rendőrségért,

tehát csak őt vonják felelősségre. Támadják őt ha a rendőrség törvénytelen eljárást tanusít. Az erkölcsrendőri ügyek rendezését szíven viselni és orvosolni fogja a bajokat.

Justh elnök a belügyi költségvetést elfogadottnak jelenti ki.

Következik a

földművelésügyi tárca költségvetése.

Thorotzkai Miklós gróf előadó: Kéri a földművelésügyi tárca költségvetésének az elfogadását.

Achim L. András: Nem mint jogász, hanem mint egyszerű parasztember akarja a magyar nép keservét elősorolni. E bajok kijelentésének itt a parlamentben van helye, mert innen várja a segítséget. Azt mondja, hogy a miniszterelnök büvészkedett akkor, midőn a milliókkal dobálódzott. De nagyobb büvész az a nép, aki ezt a milliókat kiizzadja. Azt hitte, hogy törölni fogja a miniszterelnök a Darányi-féle rabszolgatörvényt. A csendőrség erőszakosságáról beszél. Azt mondja, olyan kegyetlenül bánnak a munkásokkal, hogy nemrég is egy békési munkás a kaszájába dőlt. Az aratómunkások nehéz helyzetét sorolja fel. Humánus törvények alkotását kéri. Azt mondja, hogy nagy a földéhség Magyarországon. Egyeseknek ezer holdas uradalmaik vannak, míg a szegény nép az egy-két holdas földje után még a kamatot se tudja fizetni.

A papok nagy birtokukat rendesen zsidó bérlőknek adják, dacára annak, hogy ők antiszemiták. De azért adják inkább a zsidónak, mint a magyar kisgazdáknak, mert ők a zsidóval szemben nem kötelesek gyakorolni a keresztényi szeretet, míg a keresztény kisgazda rossz termés esetén nem tudná megfizetni a bért s így a papi uradalom jövedelem csökkenne. Példát hoz fel, hogy egy papi uradalom 7 forintért adott bérbe egy hold földet a zsidónak, míg a zsidó 18 forintjával adta bérbe az oda való kisgazdáknak.

A nagy nemzeti fellendülés idején Apponyi és Barabás kijentették Békés-Csaba piacán, hogy addig nem nyugszanak, míg a nagy nemzeti jogokat ki nem küzdik. Az idő változott, ő még mindig tartja az esküt, de a nemzet vezérei hallgatnak róla. Határozati javaslatot ad be, mely szerint a papi birtokokat is parcellázni kell.

Karácsonyi Sándor: Na na! Elveszünk mindent!

Achim L. András: Nem veszünk el, hanem az állam váltsa meg.

Karácsonyi Sándor: Az önét is odaadjuk.

Achim L. András: Én szívesen odaadom a magamét, ha ő eminenciájuk is odaadják a magukét.

Ezután végig olvassa határozati javaslatát, mely különösen a nagybirtokoknak általános parcellázását követeli.

Lázár Pál: A Tatra-türedőhely kisajátítását javasolja. Az ottani drágaságról beszél, mely elriasztja onnan a külföldieket, jugszintén a magyarokat is, akik ez okból külföldre mennek.

Szünet után

Suciu János nemzetiségi panaszodik, hogy a földművelésügyi kormány mindig csak az ezerholdasok érdekeire van tekintettel, de soha a kisgazdákéra nem.

Bernáth Béla a szőlészeti és borászati

érdekek istápolását ajánlja a földművelésügyi miniszter figyelmébe.

Mrsky Jásó szerb nemzetiségi így kezdi beszédét: Tisztelt Országház! s azután kezébe veszi leirt beszédét és az ujját a sorokon vezetve a Ház nagy derűtsége közben felolvassa.

Karácsonyi Sándor reflektál *Achim* beszédére. A csabai képviselő olyanokat mondott, hogy azok valósággal köpni valók.

Rakovszky alelnök ezért a kifejezésért rendreutasítja.

Förster Ottó: Nincs kiírva, hogy köpni nem szabad.

Karácsonyi: Védi a papi birtokokat, mert azok nagyon jelentékeny kulturális feladatokat teljesítenek.

Achim: Személyes megtámadtatás címén szól ilyen formán: Hát én csak egyszerű paraszt vagyok, nem vagyok oly művelt, mint a reverendissime ő szentsége.

Rakovszky alelnök ezért a gúnyolódó szavakért rendreutasítja.

Felkiáltások: Azt hiszi, hogy a csabai parasztnak beszél a képviselőtestületben. *Achim* felszólalása általános megbotránkozást és felháborodást szült izetlen voltáért.

Az ülés utolsó szónoka *Vajda* Sándor bocsánatot kér beszéde elején háromnegyed 3 órakor, hogy bizonytalan ideig igénybe veszi a Ház türelmét. Beszél is imponáló figyelmesség közepett. Egyetlen felderítő mozzanat nem volt beszédében. Egyszer ilyenforma kifejezést használt: Most pedig áttérek a szabad lópaszra.

Kállay Leopold: Ugy látszik, Ön ehhez is ért.

Vajda Sándor: Jobban mint maga. (Általános derűtség.)

Ülés vége háromnegyed 4 órakor.

Az orosz forrongás.

Az oroszországi állapotok mind fenyegetőbb mérveket öltenek. A cár ki sem mer lépni szobájából, pedig Trepov őrizetéről ugyancsak gondoskodik. Az országban az agrár mozgalmak terjednek ijesztő mértékben. A parasztok csoportokba verődve fenyegetőleg követelik a földbirtokok felosztását, mialatt a дума az agrár kérdésre vonatkozó manifesztumot tárgyalja.

A дума különben végnapjait éli. Rövid idő alatt felosztatják és kiírják az általános választásokat. Erre vall a katonaság koncentrációja is a fővárosba. A választások kiírásával általános forradalomtól tartanak.

Az osztrák és német intervenció felmerült hírére, melyet a dumában is szóvá tettek, ujjabban megcáfolták.

A cár fél.

Pétervár, jul. 20. A cári palotában nagy a nyugtalanság. A cár ki sem mer lépni szobájából. Trepov négyszeres őrséget állított mindenütt, hogy a cár életét megvédje. Palotaforradalom kitörésétől félnek.

A földosztás.

Pétervár, jul. 20. Orel kormányzóságban ijesztően terjednek az agrár mozgolódások. *Alexandrovics* Mihály nagyherceg birtokán a parasztok csoportokba verődnek és fenyegetve követelik, hogy azonnal osszák fel köztük a birtokokat.

A дума tárgyalásai.

Pétervár, július 19. A дума az agrárkérdésekre vonatkozó manifesztumot tárgyalta. *Petrunkovics* a kadetpárt nevében tervezetet olvas fel és kijelenti, hogy a az kömmuniké s semmi összefüggésben sem áll a néphez intézendő manifesztummal és nincs forradalmi jellege. A kadetpárt és a szociálisták között lefolyt szóharc után *Petrunkovics* visszavonja javaslatát és három módosító indítványt nyújt be, amelyeket a дума később fog tárgyalni. A дума ezuttal elhatározta, hogy áttér a bizottság tervezetének tárgyalására. *Petrunkovics* kijelenti, hogy a dumának csakis törvényhozási tevékenységet szabad kifejtetni, kiáltványt azonban nem intézhet a néphez. A дума tagjai, kiknek személye sérthetetlen, nem fogják a népet oly tettekre bírni, amelyekért életükkel fizetnének meg. A szélsőbalpárti szónokok utalnak arra, hogy a nép türelme véget ért.

Ha a дума nem mer döntő lépéseket tenni, a nép elveszíti a dumába vetett bizalmát. Azután elvetik a munkáspártnak azon javaslatát, hívja fel a дума a népet arra, hogy támogassa a kormány elleni küzdelemben és elfogadja *Petrunkovics* javaslatát, amely azon reménynek ad kifejezést, hogy a nép nyugodtan megvárja a дума munkálkodásának eredményét.

A munkáspárt és a szociálisták erre elhagyják a termet.

Pétervár, július 20. *Sztakovics* azt indítványozza, hogy a kömmuniké szövegéből hagyják ki azokat a részeket, amelyek a kormány iránti bizalmatlanságról szólnak. *Petrunkovics* azt indítványozza, hogy a szöveget ne módosítsák, kijelentvén, hogy a kormány nem képes arra, hogy az országot a nagy veszélyekben megoltalmazza. Ausztria-Magyarország és Németországban a hátunk mögött a felett tanácskoznak, hogyan kellene Oroszország ügyeibe avatkozni. Figyelmeztetni kell a népet arra a szegényre, a mely a kormány ügyefogyottsága következtében fenyegeti a hazát. (Helyeslés.) *Sztakovics* azt válaszolja, hogy a дума felosztása csak oly veszélyes, mint az országnak idegen csapatok által való megszállása. *Buhamov*, az agrárpárt elnöke kijelenti, hogy nem kifogásolja a bizalmatlanságra vonatkozó pontok törlését, másrésztől azonban azt hiszi, hogy a dumát nem a kormány, hanem az uralkodó oszlathatja fel.

A дума végnapjai.

Pétervár, jul. 20. A дума végnapjait éli. Legközelebb felosztatják és kiírják az általános választásokat, mikor attól tartanak, hogy az általános forradalom egész Oroszországban ki fog törni.

Katonaság koncentrációja.

Pétervár, július 20. Három nap óta szakadatlanul érkeznek csapatok a vidékről a fővárosba. A lapok becslése szerint *Pétervárott* és környékén 60 ezer katona van, kinek loyaltitásban feltétlenül biznak. Számos дума képviselő sietve hagyja el a *Pétervárat*.

Kölcson az orosz kormánynak.

Frankfurt, július 20. *Pétervárról* jelentik, hogy a moszkvai és *Pétervári* bankok 50 millió rubel belső kölcsönt biztosítottak a kormánynak.

Osztrák intervenció Oroszországban.

London, július 20. A Daily Telegr. levelezője jelenti: Amikor a Rosszija jelentése megérkezett az itteni külügyi hivatalba, azonnal tudakozódtak Péterváron.

Az orosz külügyminisztérium biztosított felőle, hogy a Rosszija jelentését nem ő inspirálta, nem tud róla semmit s az egész jelentés ellenkezik a józan észszel.

A levelező, aki jelentéseit legfelsőbb forrásból származónak jelezte, kijelenti, hogy sohasem volt szó Ausztria-Magyarországnak vagy Németországnak Oroszország belügyeibe való beavatkozásáról.

Nem igaz, hogy Vilmos császár azt tanácsolta a cárnak, hogy ellentálljon a parlamenti kormány alakításainak s az sem igaz, hogy már előbb Ausztria-Magyarország és Németország között a keleti határ védelmére vonatkozólag egyezmény jött volna létre.

Forradalmi mozgalmak.

Pétervár, jul. 20. Taskendből jelentik, hogy utászok és munkások megakadályozták egy vonat elindását, melyen zendülő katonákat akartak elszállítani. Verhudnie-Provszkban elégett a kozákok kaszárnyája. A kozákok, kik hazabocsátásukat, vagy rendőri szolgálattól való felmentésüket követelik, a tűzveszedelmen való örömeiket fejezték ki. Később megállapították, hogy maguk a kozákok gyújtották fel a kaszárnyát.

Kirabolt pénztár.

Verones, jul. 19. A Rostov-Vorones között közlekedő vonaton öt felfegyverkezett ember egy pénztárostól 25,000 rubelt rabolt. Azután a vészjelzővel megállították a vonatot és miután még néhányszor a vonatra löttek, elmenekültek a nélkül, hogy felismerhették volna őket.

Lövöldözések a levegőbe,

vagy

Buffalo előadásai.

Buffalo Bill, az amerikai látványosság tegnap hajnalban talpra állította Nagyvárad város közönségének jó részét; a legmegrögzöttebb későnkelők is, akik máskor 11 óráig csak a hálósoba részére léteznek, meglopták álmukat s reggel 5 órakor már az utcákat járták, ahol az amerikai cirkusz bevonulása jelezve volt. Reggel fél 6 óra tájban érkezett meg Kolozsvar felől az első különvonat, ez hozta a konyhát és a sátorokat. A leszerelés igazi amerikai pontossággal történt s csakhamar megjelentek az utcán a nagy talpu lovak által vont óriási kocsik. Közben gyalog és kocsin igyekeztek be a rézbőrű indiánok, a fekete szerecsenek, csontos képű amerikaiak, akiken bizony meglátszik a folytonos utazás. Az egész egy szedett-vedett trup képét mutatta. Ahogy érkeztek, gyors egymásután emelkedtek a sátrak a baromvásártéren. Igazi mesés gyorsasággal, amint Barnumnál már láttuk. Egy félóra mulva már főtt mindenféle az óriási kocsikonyhán, s egy sátorban tisztán fel volt terítve. Ami azután történt, az már nagyon messze maradt Barnumtól.

Ugyszólván össze sem hasonlítható a két cirkusz. Buffalo produkcióit minden közönséges vásári bódében feltalálhatjuk. Azok a szedett-vedett népségek, melyek ordítani és port verni tudtak csak, csudálatraméltó szemérmelenséggel még fölmertek lépni. Ha kritikát akar a cirkusz, ez nagyon rövid: Hihetetlenül semmisség volt az egész. A zenekarnak nevezett csoport éktelen lármával, talán ez is zeneszám volt, jelezte, hogy most kezdődik. Es kezdődött a nagy hü-hó semmiért. Jólataink mind

beváltak. Igen okosan tették azok, kik nem nézték meg a nagy pénzcsló bandát. Legnagyobb kutatásunk után is két négert tudunk felfedezni.

Rézbőrű az akadt elég, a csokoládé oldat megtette a szolgálatot. Ezek olyan félrézbőrűek voltak, mert a hátukat elfelejtették bemázolni. Különbözik az óriási sátor nem telt meg, mert igen sok hely maradt üresen, jelentve azt, hogy még városunkban is akadnak meggondolt emberek.

Kár, hogy nem maradt még legalább két napig városunkban az a banda, legalább akkor megtudta volna a társulat, hogy nem lehet boldoggá tenni a közönséget. Csodáljuk, hogy a magyarországi hatóságok engedik a népet ilyen nagystilű szélhámosság által zsaroltatni. Hadd menne vissza oda a honnan jött Amerikába Buffalo és bandája és ott próbáljon szerencsét. Hja persze az amerikaiakat nem lehet becsapni.

TÁVIRATOK.**Üldözik a keresztényeket.**

London, július 20. A Daily Chronicle alexandriai jelentése szerint Szenofalban (Felső-Egyiptom) a muzulmánok tüntetéseket rendeztek a keresztények ellen, ütlegeltek azokat és üzleteiket kirabolták. A vétkeseket letartóztatták. A hatóságok csakhamar szabadlábra helyezték őket, miután azzal vékeztek a tüntetők, hogy ittasak voltak. Másrésztől azonban minden jel arra enged következtetni, hogy ezen tüntetések előre el voltak készítve. Hasonló incidensek történtek El Fajunban, ahol azonban a rendőrség nem lépett közbe.

A lissai csata emléke.

Bécs, jul. 20. A lissai emléknep alkalmából a hadügyminisztérium tengerészeti osztályának küldöttsége koszorut helyezett el a Tegethoff-szobor talapzatára. Ugyanezen alkalomból istentisztelet volt, a melyben a tengerészeti osztály képvisel, az Adria tengerészegyesület, a flotta egyesület küldöttsége és számos vendég vett részt. Az istentisztelet után az összes résztvevők a Tegethoff szoborhoz vonultak, a hol két koszorut helyeztek el.

XIII. Leo temetése.

Róma, július 20. (Saját tud. távirata.) XIII. Leo pápát ma temették el véglegesen a sixtinai kápolnában. A temetési szertartáson jelen volt X. Pius pápa ő Szentisége is.

Megcáfolt kormányválság.

Bécs, jul. 20. A cseh ujságok megcáfolják az osztrák miniszterelnök lemondásának hírét és hozzátesszik, hogy Beck báró nem fűzi össze sorsát a választó reform sorsával.

Ellopott bankjegylemezek.

Belgrád, jul. 20. (Saját tud. táv.) Az állami bankjegyek készítésére szolgáló lemezeket ismeretlen tettesek ellopták. A belgrádi kormány erősen nyomoztatja a tettest, de eddig nem sikerült elfogni. A lemezek 40 ezer frankba kerültek.

Roosevelt levele.

Budapest, július 20. (Saját tud. táv.) Newyorkból jelentik: Roosevelt köztársasági elnök ma levelet intézett a republikánus klub elnökéhez, melyben bejelenti, hogy 1909. év-

ben, mikor elnöki tiszte lejár, elhagyja a fehér házat t az elnökségre jelölését többé nem fogadja el.

Általános sztrájkra készülnek.

Reichenberg, július 20. Az északi csehországi iparkerületben nagy a forrongás a csehországi német képviselők viselkedése miatt. A munkások bizalmi emberei a jövő hétfőn egész északi Csehországban ki fogják hirdetni az általános sztrájkot.

UJDONSÁGOK.

Tisztelettel kérjük vidéki előfizetőinket, hogy úgy hátralékban levő, valamint a jelen negyedre szóló előfizetéseiket mielőbb beküldeni sziveskedjenek, hogy a lap szétküldésében fennakadás ne történjék.

* **Wolafka öröke.** Mióta megboldogult Wolafka Nándort hívei nagy szomorúsága és az ország általános részvéte mellett eltemették, azóta jóformán mindennap jelentkezett többkevesebb valószínűséggel egy-egy hír annak személyéről, akivel állítólag Wolafka örökét betöltendik. Legújabbban fővárosi tudósítónk jelenti jól értesült forrásból, hogy Wolafka örökébe Szentkirályi Zoltán országgyűlési képviselő van kizemelve. Mindenesetre kívánatos, hogy a debreceni hívek ügyét oly pap gondozására bizzák, aki egyéniségével Wolafka áldásosan munkálkodó nyomdokain haladjon.

* **Kitüntetés.** A király a személye körüli miniszter előterjesztésére Czettel Gyula budapesti nyomdatulajdonosnak a nyomdaipar terén szerzett érdemei elismerésül a királyi tanácsosi címet díjmentesen adományozta.

* A püspöki helynök Debrecenben.

A debreceni Svetits leánynevelő intézet már annyira szűk s növendékeinek száma úgy felszaporodott, hogy az intézet bővítése már elkerülhetetlen. Ez ügyben részletes jelentés jött a káptalanhoz, mint amelynek felügyelete alatt áll az intézet. A jelentésnek meg is lett a maga eredménye. A káptalan belátta, hogy az intézet tovább így nem maradhat s fokozatos kiépítése sürgősen szükséges. Határozatilag ki is mondták, hogy az intézet kiépítését még ebben az évben megkezdetik, úgy hogy jövőre már az új helyiségek is használhatók legyenek. Az erre vonatkozó hivatalos értesítést már megkapta Mária Margit, a Svetits-intézet főnöknője azzal, hogy Felser Antal püspöki helynök szeptember 1-én Debrecenbe érkezik s szakférfiakkal helyszíni szemlét tart az intézetben.

* A belügyminiszter a foglyokért.

A belügyminiszter most körrendeletet bocsátott ki minden törvényhatóságnak. E körrendeletben hivatkozik azokra az ellenőrizhetetlen mizériákra, melyek ugyszólván minden fogdában megvannak. Ez ideig az előzetes letartóztatottak egy helyiségbe voltak zárva az elítéltekkel. A miniszter ezt most megváltoztatta, mivel azok igen sok esetben magára az igazság felderítésére is hátrányosak voltak. A jövőre nézve elrendelte a miniszter, hogy az előzetes letartóztatottak egészen külön helyiségbe zárandók. Addig is míg e célra külön helyiségek lesznek létesítve, úgy s rendőrségi, mint a fogházakban a meglévő üres helyiségekbe kell zárni a vizsgálati foglyokat. Különösen felhívja a mi-

niszter a törvényhatóságokat a fiatal foglyok külözárására, mivel ezek rendszeresen gazemberségeik tudását a fogházakban meghatványozzák. Ahol a helyi viszonyok megengedik a fiatalok közt is több csoportot kell teremteni, a szerint amint azok többször, vagy ritkábban voltak már büntetve.

* A főmérnök helyettes figyelmébe.

A városi mérnöki hivatal most az egyes utcákon javíttatja kövezetét. A többi között reá került a sor Vizvezeték-utcára is. Itt pár évvel az a hiba történt, amit majdnem minden utcán elkövetett a mérnöki hivatal; rosszul lejtmezték az utcát s így a folyókákban állandóan poshadt a víz, azon természeti törvénynél fogva, hogy felfelé bizony nem folyik. Most azután hozzáfogtak a hiba javításához, de csak félig végezték el a dolgot s az utca egy részén még mindég hibás a folyóka. Sőt a 19. számú ház előtt a régi kerekas kut helyén egy jókora gödör van a folyókában, amely igen alkalmas volna disznó fürösztőnek, ha nem élnék olyan sertésvészvilágban. Annyit már csak elvárhatnánk a mérnöki hivataltól, hogy ha az ilyen dolgokkal megbízott közege nem ért a kövezés megvizsgálásához, kérjen fel valakit, aki legalább utbaigazítást ad s kellőleg megmagyarázza, hogy felfelé nem folyik a víz.

* **Uj gyógyszerész Belényesen.** Többször volt már mozgalom az iránt, hogy Belényesenben új gyógyszerészt létesítsenek, de a mozgalom mindig elaludt, mert ami lehetetlen, az lehetetlen. A törvény 6000 lakosra enged meg egy gyógyszerészt, Belényesen pedig a lakosság összes száma alig haladja meg a 3000-et. A jelenlegi gyógyszerész Erdélyi László képes ellátni a összes szükségletet egy mond egy segéddel minden megerőltetés nélkül. Ha tehát most az olvassuk, hogy Tóth Kálmán az iránt kérelmez a belügyminiszeriumban, hogy neki engedessék meg Belényesenben egy új gyógyszerész felállítását, hát előre tisztában lehetünk vele, hogy ez így egy sikertelen vállalkozás lesz. Míg Belényesen közkórház nem volt, a meglevő gyógyszerész is éppen csak hogy tengődött. Ha most még egy újat felállítanak, mindakét gyógyszerész csak veszíthet. Így írják ezt lapunknak Belényesből, ahol Tóth Kálmán vállalkozása éppen nem ébresztett semmi rokonszenvet.

* **Árlejtés a városnál.** A nagyváradi villamos telep részére szükséges kondenz-vizet a Pecéből akarják beszerezni s e célra egy hosszabb betoncsatornát és egy tisztító medencét kell építeni. Az árlejtést tegnap tartották meg ezekre a munkálatokra a városházán. Ajánlatokat adtak be Rendes Vilmos, Izsó és társa, Madarász és Flanta és Rosenberg Ignác. A legelőnyösebb ajánlat Incze és társa cégé, aki az egységárból 12%-ot enged. Az árlejtés felett rendkívüli városi közgyűlés fog dönteni.

* **Hajttják az adókat.** Nagyvárad város összes adófizető polgárai, kiknek évi adóelőírása a 24 koronát nem haladja meg, az 1883. évi XLIV. t.-c. 55 §-a értelmében ezennel felszólítatnak, hogy kincstári adótartozásukat, valamint az ez után esedékes községiadó, utadó s vízhasználati díjaikat, késedelmi kamat s egyéb költségeket, melyek már 1906. év július hó 15-én befizetendőek lettek volna, különbeni megzálogolás terhe mellett 8 nap alatt okvetlenül befizessék. Nagyvárad, 1906. évi július hó 17-én. Városi adóhivatal.

* **A női ipariskola és az ex-lex.** özv. Szedlarikné Dudinszky Anna tegnap kérelmet adott be az alispáni hivatalhoz. E kérel-

mében panaszkodik az igazgatónő hogy az ipariskola rendszeres évi segélye az 1905 és 1906 évekről az ex-lex miatt a vármegye részéről elmaradt. Kéri továbbá, hogy most mivel a törvényen kívüli állapot megszűnt a segély, mely évente 200, korona részére folyóirattasék. Kérelmében felhossa, hogy az őszi gazdasági kiállításon szintén beakarja mutatni a növendékek munkáit, melyet a megye segélye igen előmozdítana. Erre tekintettel kéri a megye alispánját, hogy az 1907 évre is utalványozza ki az évi segélyt. Ez utóbbi teljesítése nem volna célszerű az iskolára nézve, mivel a megye segélye mindig szükséges az ipariskolának, és azt most egy kiállításra költeni kissé tulsok volna.

* **Pályázat a jogakadémiai tanszékre.** A nagyváradi királyi jogakadémián üredésben lévő tanszékre, mellyel a jogtörténet és az egyházi jog előadása, még pedig a magyar alkotmány és jogtörténet tekintettel az európai jogfejlődésre mindkét félévben heti 5-5 órában, azon felül az I félévben az egyházi jog heti 7 órában, valamint II félévben még heti 3 órai speciál kollegium előadásának kötelezettsége van összekötve, most a vallás és közoktatásügyi miniszter pályázatot hirdet 1906 szeptember hó 15-iki bezáró határidővel.

* **A cár álma.** A minden oroszok hatalmas cáriját lázalmok gyötrik. Megjelenik előtte XVI. Lajos és kalap vagy korona helyett megemeli előtte levágott fejét és irtóleg mondja: — Miklós Miklós, szökjél innen mielőbb; én mondom neked; én már ismerem a dörgést!

* **Az interparlamentáris konferencia.** Londonból jelentik: A hivatalos névsorból kiténik, hogy az interparlamentáris konferencián 580 külföldi politikus fog résztvenni.

* **Elitét református lelkész.** Kinos feltűnést kelt Irsai József, orsz. képviselő református lelkész elítélése. Ellene Sz. S. közös hadseregbeli ezredes panaszt tett, hogy tőle elváltan élő feleségével viszonyt folytat és pénzt kért és kapott is többször az asszonytól. Az egyházi hatóság június 20-án tartott tárgyaláson Irsait *bűnösnek* találta és állásától való azonnal elmozdítására ítélte. Irsai felebbezett. Ma tárgyalta ügyét Bartók püspök elnöklésével egy 7 tagú tanács, mely az I. bíróság ítéletét helybenhagyta. Irsai kijelentette, hogy ügyét világi hatóság elé fogja vinni.

* **Jegyzőválasztás.** Gyantán nem rég ejtették meg a jegyzőválasztást, mely Váry Kelemen megválasztásával végződött. Az eredményről most tett jelentést a főszolgabíró az alispánnak.

* **A katona és az imádság.** Tegnap délután a Körözs egyik mélyebb helyén csaknem végzetes szerencsétlenség történt. Juhász és Lőrinczy megyei hivatalnokok fürödtek a Körözsben. Közülükben egy őrmester is fürdött. A nagy hőség csakhamar két közvitét is csalt a hős hullámok közé. Az egyik katona a parttól egyenesen a vízbe ugrott. Azon a helyen igen mély volt a víz s a katona azonnal elmerült. Látva az őrmester, hogy a katona veszélyben forog, bizva jó uszói teheiségében a fuldokló katona után vetette magát. Az őrmester elmerült, mert a kétségbeesett katona magával ragadta. A két ember halálküzdelmét a parton lévő másik közvitéz észrevéve, azonnal utánuk vetette magát, azonban az ár őt is magával ragadta, mire nem vesztvén el lélekjelenlétét a part felé uszott és aztán a fel-felvetődő két ember kart megragadva a partra vonta őket. Azonnal a mentési munkához fogtak, mely rövid idő múlva már szép eredménnyel járt. Az első közkatona, akiért két ember élete forgott kockán, magához tért és a parton

ietérdepelve, kezeit ég felé emelte és úgy adott hálát az Istennek, hogy megmenekült a vízbefulástól. E jelenet igazán szokatlan volt és az összesereglett embereket nagyon meghattotta.

* **Pályázat a vincellér-iskolába.** A bihariószegi vincellériskola igazgatósága tegnap beadványt intézett az alispánhoz, hogy a vármegye részéről három alapítványos hely van üresedésben és azt a vármegye töltsse be. Ha esetleg nem tudna ajánlani felvételre a megye, akkor a helyeket a miniszter fogja betölteni. Egyidejűleg kéri az igazgatóság a vármegyét, hogy a három alapítványos hely megfelelő félévi összegét, 420 koronát juttassák az igazgatósághoz. Hason célú átirat érkezett a városhoz is, itt két alapítványos hely betöltését kéri az igazgatóság.

* **A Nagyvárad Hitelbank Takarékos Segélyszövetkezet** első évtársulata lejárt, melyre a kifizetések megkezdődtek. Az eredmény igen szép, amennyiben ez a szövetkezet tagjai meglegedésére magasabb osztalékot fizetett: üzletrészenként 2 korona 36 fillért. Egyben megnyílt a 4. ik évtársulat, melynek jegyzésére már is élénk érdeklődés mutatkozik a közönség körében.

* **Az arató és Buffalo.** Buffalo szedettvedett népének bevonulásakor, tegnap reggel az indóház mellett csaknem véres feleség gyilkosság történt. Kovács Mihály aratómunkás a cirkusz bevonulásán kifejtett nagy csodálkozása közepette összeveszett a feleségével. Az asszony igen nyeltes menyecske volt és a férj uram támadásait hatalmas tenyerével kezdte visszadobálni. A férj erre a nálla lévő kaszával az asszonyra támadt és annak nyakát akarta levágni. E szándékában az ott lévő aratómunkások akadályozták meg, kik a férjét a csendőrségnek adták át.

x **Szilvát** pálinkafőzésre bármily mennyiségben vesz az *Érmelleki Résvénytársaság*, Nagypiac-tér 10.

SZERKESZTŐI PÓSTA.

Jogász. Igen helyesen következtet: a N. N. tegnapi híre a jogakadémiai jelölésről elejétől végig kacshárogás.

KÖZGAZDASÁG.

A gabonatözsde határideje.

Budapest, július 20.

Buza okt. — — — —	16.82
Rozs okt.-re — — — —	17.12
Tengeri április 1906 — — — —	14.—
Zab ápr. ra — — — —	18.64
Repeze aug.-ra — — — —	—.—

Értéktözsde.

Budapest, július 20.

Osztrák hitelrészvény — — —	678.—
Magyar hitelrészvény — — —	796.—
Leszámitoló bank — — —	506.—
Rimamurányi — — —	525.—
Osztrák-m. állam vasutirészvény	670.—
Közuti vasut — — —	594.—
Városi villamos vasut — — —	327.50

Hivatalos áriolyamok.

A budapesti áru- és értéktözsde 1906. júl. 20-án.

Magyar aranyjáradék 4% — — —	113.75
Magyar koronajáradék 4% — — —	95.25
Magyar keleti vasuti államkötvény 4% —	85.20
Magyar földtehermentesítési kötvény 4% —	95.40
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	98.—
Magyar gyermek sorsjegy-kölcsön —	208.—

Tisza-szab. és szegedi sorsjegy-kölcsön	156.—
Osztrák járadék papirban	99.50
Osztrák járadék ezüstben	1005.
Osztrák korona járadék	50.—
Osztrák járadék aranyban	117.60
1860. oszt. államsorsjegyek	99.75
Osztrák-magyar bankrészvény	158.50
Magyar hitelbank részvény	16.97
Osztrák hitelbank intézeti részvény	80.650
Osztrák-magyar államvasuti részvény	673.—
Német birodalmi márka	19.8
London vista	11.735
Páris vista	240.20

20 márkás arany	95.47
20 frankos frankos (Napolendor)	23.46

Lábasjóságok Hizott sertés mintegy 71 félhizott 87 drb 2 évestől feljebb 216 drb 1 éves-től feljebb 141 Süldő 156 drb malacz 90 drb Vagó marha 153 drb Jármos ökör 481 drb Fejős tehén 420 drb borju 239 drb bivaly 91 drb juh és kecske 32 drb Ló 815 darab

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Egy-két jó családból való,
2—3 középiskolát végzett fiu
fizetéssel felvétetik
tanulónak
a Szent László nyomdában.

Moskovits Farkas és Társa

„Első nagyváradai cipő és csizmagyár”

A székesfővárosi m. kir. államrendőrség szerződéses szállító

370 munkás és alkalmazott. Fiók gyártelep Budapesten. Tanonc internátus 24 belakó, 18 bejáró tanonc.

Készítünk kizárólag kézimunkával a legfinomabb s legtartósabb kivitelben

Férfi-, női és gyermek-cipőket, csizmákat . . . francia, angol és amerikai szabás szerint s ezeket:

cipőket, csizmákat

eredeti gyári szabott áron

Nagyvárad, Kossuth-u. 5. számú saját házunkban (volt rendőrségi épület) kicsinybeni eladási üzletünkben árusítjuk.

Különleges lábbelik katonatisztek, gazdászok, vasuti és postatisztek, csendőrök és pénzügyőrök részére.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

SZENT LÁSZLÓ KÖNYVNYOMDA

Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 3. szám.

Művek

folyóiratok, hírlapok,
vonalzatok,
gazdasági nyomtatványok,
egyházi, községi
és egyéb
hivatalos nyomtatványok,
k ö r l e v e l e k,
levélborítékok.

Elvállal és készít:

izléses kivitelben
mindennemű

nyomdai munkákat

jutányos áruk mellett.

Videki rendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Levélfek, számlák, falragaszok, bál meghívók, táncrendek, étlapok, naptárak, palackfeliratok, névjegyek, g y á s z l a p o k

stb. a nyomdai szakba vágó nyomtatványok készítése.

A lat, és gör. szert. kath. egyházmegyei nyomtatványok

raktára.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

VASUTI MENETREND.

Érvényes 1906. évi május 1-től.

Budapest—Nagyvárad—Kolozsvár.							Kolozsvár—Nagyvárad—Budapest.							Püspök-Ladány—Debreczen—Érmihályfalva.						
	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	V.		V. v.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.		Sz. v.	Sz. v.	Gy. v.	Gy. v.	Sz. v.	V.
Budapest ind.	7 25	9	2 35	5 45	9 15		Kolozsvár ind.	7 1	5 23	12 59	6 05	11 10		P.-Ladány ind.	4	1 24	6 02	11 18	2 24	6 16
Rákos >			2 47				Jegenye >		+6 11	1 42	7 14			Debreczen >	5 03	2 50	6 55	12 04	4	67
Ujszász >			4 07				B.-Hunyad >		8 47	6 39	2 13	7 35	12 23	Érmihályfalva érk.	6 06	3 47	7 35	12 53	5 05	
Szolnok >	9 37	11 52	7 30	9 27	11 19		Csucsá >	4	9 23	7 09	2 44	8 33	12 55	Érmihályfalva—Debreczen—Püspök-Ladány.						
Szajol >			7 43		33		Rév >	5	10 10	7 48	3 24	9 27	1 37		Sz. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	Sz. v.	Gy. v.
P.-Ladány >	11 13	2 09	5 57	11 53	12 55	6	Élesd >	5	10 27	+7 59	+3 34	9 46	+1 50	Érmihályfalva ind.	5 58	10 36	3 46	5 14	9 06	
Báránd >		2 21		12 07		6 14	Mező-Telegd >	6	10 41	8 11	+3 45	10 02	2 03	Debreczen >	7 26	12 05	4 46	8 29	10 35	3 30
Sáp >		2 35		12 24		6 30	F.-Vásárhely >	6	10 58			10 21		P.-Ladány érk.		01 11	5 32	9 54	11 24	5 34
B.-Ujfalva >	11 46	2 53	6 31	12 46	1 33	6 50	Várad-Velence >	7	11 07			10 30	2 26	Debreczen—Nagy-Léta—Vértés—Debreczen—Nagy-Léta						
M.-Peterd >		3 05		1		7 04	Nagyvárad érk.	7	11 13	8 36	4 09	10 37	2 32		V. v.	V. v.	V. v.	V. v.	V. v.	V. v.
M.-Keresztes >		3 16		1 14		7 14	Nagyvárad ind.	2 30	8 43	11 36	4 15	11 09	2 38	Debreczen i.	9 35	4 51	Nagy-Léta-	5 25	1 05	
Bors >		3 28		1 28		7 34	Püspöki >	2 41	8 52	11 47		11 19		Sáránd >	10 18	5 36	Vértés ind.			
Püspöki >		3 34		1 36		7 42	Bors >	2 54		11 54		11 26		H.-Bagos >	10 28	5 46	M.-Pályi >	5 47	1 30	
Nagyvárad érk.	12 26	3 44	7 07	1 48	2 11	7 53	Mező-keresztes >	3 18		12 05		11 39		H.-Pályi >	10 45	6 05	H.-Pályi >	6 03	1 48	
Nvárad (Sz. v.) ind.	12 41	4 10	7 14	2 06	2 18	12 41	Mező-Peterd >	3 38		12 17		11 51		M.-Pályi >	10 57	6 16	H.-Bagos >	6 18	2 05	
V.-Velence >	12 48	4 17		2 31	2 26	12 48	B.-Ujfalva >	4 04	9 21	12 29	4 52	12 05	3 18	N.-Léta-			Sáránd >	6 40	2 29	
F.-Vásárhely >	12 59	4 28		2 42		12 59	Sáp >	4 34	+9 34	12 47		12 25		Vértés érk.	11 16	6 36	Debreczen é.	7 18	3 13	
M.-Telegd >	1 22	4 49	7 42	3 04	2 51	1 22	Báránd >	4 56		1 01		12 41		Sáránd—Jerecske, Derecske—Sáránd.						
Élesd >	1 43	5 06	+7 55	3 24	+3 05	1 43	P.-Ladány >	5 13	10 01	1 45	5 51	1 19	4 03	Sáránd ind.	10 23	5 26	Derecske ind.	6	1 49	
Rév >	2 11	5 51	8 15	3 50	3 26	2 11	Szajol >	6 29						Derecske érk.	10 42	5 45	Sáránd érk.	6 20	2 09	
Csucsá >	3 23	6 38	9 03	4 56	4 16	3 33	Szolnok >	6 52	11 18	3 49	7 32	3 44	5 39							
B.-Hunyad >	4 03	7 19	9 23	5 34	4 52	4 03	Rákos >	10 17												
Jegenye >	4 33	7 49	+9 57	6 02		4 33	Budapest érk.		1 50	6 40	9 35	7 10	7 50							
Kolozsvár érk.	5 15	8 34	10 36	6 59	5 53	5 15														

A vonatok közlekedési ideje közepetűről 100 szerint van kiütve. A vastagab számok este 6 óráig reggeli 6 óra 59 percig terjedő éjjeli időt. A + jel jelzetes feltételes megállóhelye

Uj biztostositó intézet

NAGYVÁRADON.

A »Gazdák Biztosító Szövetkezete« Nagyváradon vezérképviselést létesített s a nagyváradai üzlet vezetésével a **Leszámitoló és Jelzálogbankot** bizta meg. A vezérképviselést titkári teendőit

Kenyeres Sándor

az ismert biztostositó szakember látja el.

A »Gazdák Biztosító Szövetkezete« feloleli a **tűz-, jég- és életbiztosítások** összes formáit, kiválóan előnyös s jutányos díjtételeit keszséggel bemutatja a

Nagyváradai Vezérképviselőség

Leszámitoló és Jelzálogbank r. t.

Tisztességes és jellemes urak előnyös feltételek mellett kerestetnek.

3045 Kj. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kir. közjegyző dr. Árdeleán Juszti ügyvéd mint a Patta Manó örökösének megbizottja megkeresésére ezennel közhiré teszem, hogy a néhai Patta Manó hagyatéki tömegéhez tartozó következő tárgyak: 200 drb. ezüst zsebóra, 100 drb. nickel zsebóra, 150 drb. arany óralánc csüngő, 200 pár arany fülbevaló, 30 drb. arany kis kereszt, 30 drb. aranykeretű amulette, 60 drb. fali óra, 5 drb. arany karperec, 3 kiló nickel lánc az 1906 évi július hó 19-től folytatólág d. e. 9-12 d. u. 3-6 óra között. Nagyváradon Fő-utca az Orsolya apácák zár-dájában levő bolthelyiségben megtartandó nyilvános önkéntes árverésen, egyenként vagy csoportosítva, a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett eladatnak.

Mely árverésre a venni szándékozókát meghivom. Nagy-Várad, 1906 évi július hó 3-ik napján

Mezey Mihály.

kir. közjegyző.

Egy földbirtokos írja.

Ujváros.

Felkérem, hogy postafordultával küldjön nekem az On Wilhelm-féle antiarthritikus antireumatikus vértisztító teájából két csomaggal. Küldjék ezt a teát Debrecenbe, Szathmári Gábor ház- és földbirtokosnak Debreczen, 1664. házszám. Én ajánlottam a betegnek a teát, mert avval már sokakat meggyógyítottam. Kérem tehát Önt, hogy postafordultával a kért vértisztító-teát magyar használati utasítással utánvéttel küldje meg, de minél gyorsabban. Ugyanannak a fenti betegnek még több adagra is lesz szüksége, mert azt tanácsoltam neki, hogy a teát legalább két hónapon keresztül használja. Még egyszer van szerencsém a fenti czímet emlékezetébe hozni és kérni a gyors küldést.

Tisztelettel

Liszkay Ferenc földbirtokos.

Kapható Franz Wilhelm gyógyszerész és kir. udvari szállítónál Neunkirchen, Alsó-Ausztria, valamint nevesebb gyógyszerárakban és drogueridkban.

Eladó bor.

5 hectoliter
kitünő vörös és
ugyanannyi fehér bor
jutányos áron eladó.

Bővebbet a »Tiszántúl« kiadóhivatalában.

A
Biharmegyei Takarékpénztár
Kossuth Lajos-u. házában
egy másodemeleti

4 szobás lakás

mellékhelyiségeivel együtt
kiadó.

HIRDETÉSEK

jutányos áron
felvételnek a

„TISZÁNTÚL“
kiadóhivatalában.

Pártoljuk a hazai ipart! Ne vigyük pénzünket idegenbe,
hanem vásároljunk kizárólag magyar készítményü

BÚTOROKAT

gyári áron, kezeség mellett a

Magyar Műbútorgyár Részvénytársaságnál

NAGYVÁRADON, FŐ-UTCA ELEJÉN.

Ipari és kereskedelmi vezető: **PORJESZ HERMAN.**

Teljes lakás- szálloda- és kávéházberendezések műipari vállalata.
Kivánatra tervek és költségvetések. — Telefon 421 szám.

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Értesíti a n. érd. közönséget, hogy tart raktáron 3. legfeljebb 3-4 watt fogyasztással gyertyánként, melyek legolcsóbb áron kaphatók. **A sima izzólámpa ára darabonként 72 fillér,** ha udlyos (matt), szines fényképész-lámpák és mindenféle izzólámpa különlegességek ugyancsak kartell áron kerülnek eladásra. Ugyanott kaphatók **nerst-lámpák** és **osmium-lámpák** gyertyánként 15 watt fogyasztással.

Csillárok, és villamosmotorok eredeti gyári árak mellett

kaphatók a villamos mű igazgatósága eivállalja

— **villamosvilágítási** —

és erőátviteli berendezések felszerelését, bővítését, átalakítását, javítását, izzólámpák kezelését, hozzávaló szénpálcák szállítását, berakását és minden e szakmába vágó munkálatokat a legolcsóbb ár mellett

Nagyobb megrendeléseknél megfelelő engedmény. Költségvetés ingyen.

Ugy a 3 %-os **Magyar jelzálog hitelbank** nyere-mény kötvényeinek konvertálására, valamint a nem konvertált kötvények helyett kibocsátandó új sorsjegyekre előjegyzést **már most elfogadunk.**

Nagyváradai Takarékpénztár r-t.